

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αν. Φ.: 60

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: Όπως Πίνακας Αποδεκτών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2501/28.8.2024 Αναφορά με θέμα:
«Να επανέλθει άμεσα το καθεστώς απόλυτης προστασίας στον ιστορικό τόπο της
Γυάρου».

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2501/28.8.2024 Αναφοράς των Βουλευτών κ.κ. Κυριακής Μάλαμα, Έλενας Ακρίτα, Ευάγγελου Αποστολάκη, Αλέξανδρου Αυλωνίτη, Καλλιόπης Βέττα, Γεώργιου Γαβρήλου, Χρήστου Γιαννούλη, Ρένας Δούρου, Νίνας Κασιμάτη, Κωνσταντίνου Μπάρκα, Θεόφιλου Ξανθόπουλου, Γεώργιου Παπαηλιού, Πέτρου Παππά, Γιώτας Πούλου, Ιωάννη Σαρακιώτη, Ραλλίας Χρηστίδου και Γεώργιου Ψυχογιού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Γυάρος αποτελεί οριοθετημένο ιστορικό τόπο, σύμφωνα με τις Υ.Α. υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4016/68475/17.12.2001 (ΦΕΚ 1680/Β/17.12.2001) και ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/58658/1129/15.6.2011 (ΦΕΚ 182/ΑΑΠ/21.7.2011). Επιπροσθέτως, με την Υ.Α. του 2001 χαρακτηρίστηκαν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία το κτήριο των φυλακών καθώς και όλα τα κτήρια, εγκαταστάσεις και κατασκευές που βρίσκονται στις περιοχές των πέντε όρμων του νησιού. Ως εκ τούτου, η προστασία τους εμπίπτει στις διατάξεις του ν. 4858/2021.

Αναφορικά με το ζήτημα της επαναφοράς του καθεστώτος απόλυτης προστασίας της Γυάρου, όπως έχω ήδη αναφέρει και στην υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/324600/16.8.2024 απάντησή μου κατόπιν Ερώτησής σας στο πλαίσιο του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, επισημαίνεται ότι η αναοριοθέτηση της νήσου Γυάρου, το έτος 2011, εξετάστηκε στο πλαίσιο των κείμενων διατάξεων του ν. 3028/2002, ο οποίος τότε ήταν σε ισχύ, και συγκεκριμένα σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ. δ), 3 παρ. 1.ε), 12 και 16 του ν. 3028/2002 και σε συνέχεια της εγκυκλίου ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ39/63513/4355/13.11.2003 του Γενικού Διευθυντή Αρχαιοτήτων, με την οποία καλούνταν «οι αρμόδιες περιφερειακές Υπηρεσίες να προχωρήσουν στην οριοθέτηση ή αναοριοθέτηση όλων των αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων, οι οποίοι είχαν θεσμοθετηθεί πριν την 28/06/2002, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 3028/02». Στο ανωτέρω πλαίσιο πραγματοποιήθηκε η ακριβής οριοθέτηση του ιστορικού τόπου της νήσου Γυάρου με στόχο την καλύτερη προστασία των μνημείων.

Η τεκμηριωμένη πρόταση των αρμόδιων Υπηρεσιών του ΥΠΠΟ προωθήθηκε κατά νόμο στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, το οποίο γνωμοδότησε αρμοδίως, λαμβάνοντας υπόψη ότι η περιοχή ιστορικού ενδιαφέροντος επικεντρωνόταν στους πέντε όρμους, που βρίσκονται στη νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. Κάθε όρμος αποτελούσε και ένα στρατόπεδο συρματόφρακτο ή περιφραγμένο με μάντρες. Η έκταση του ιστορικού αυτού τόπου προσδιορίστηκε ακριβέστερα σε αρκετά μεταγενέστερο χρόνο από την αρχική κήρυξη, κυρίως βάσει της αναφερόμενης στην Αναφορά μελέτης «Δημιουργία Διαδρομών Ιστορικής Μνήμης στο χώρο των στρατοπέδων της νήσου Γυάρου του νομού Κυκλάδων», η οποία

εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Ερευνητικού προγράμματος Υπουργείου Αιγαίου και Ε.Μ.Π. και εγκρίθηκε, το 2005, από το ΥΠΠΟ. Στη νέα ακριβή οριοθέτηση ελήφθησαν υπόψη οι μαρτυρίες των κρατουμένων στο νησί, όπως καταγράφονται στη νεώτερη βιβλιογραφία, από τις οποίες προκύπτει ότι το πεδίο δράσης τους περιοριζόταν στους χώρους των εγκαταστάσεων των πέντε όρμων, καθώς δεν επιτρεπόταν η μετάβαση στο υπόλοιπο τμήμα του νησιού. Η περιορισμένη κίνηση και δράση των κρατουμένων στο νησί προκύπτει άλλωστε και από το υπ' αριθμ. 33/22-11-2001 Πρακτικό του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, στο οποίο περιλαμβάνονται μαρτυρίες πρώην κρατουμένων στο νησί, σύμφωνα με τις οποίες η ζωή και η δράση τους περιοριζόταν στους πέντε όρμους και στους γύρω λόφους στη νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. Επομένως, όσον αφορά στη νεώτερη ιστορία, όλα τα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύουν ότι μόνον σε μία περιοχή υπήρξε ανθρώπινη δραστηριότητα, πέραν της κατά καιρούς αναπτυχθείσας διάσπαρτης κτηνοτροφικής, ενώ το υπόλοιπο μέρος του νησιού δεν υπήρξε προσπελάσιμο από τους εξόριστους. Επιπλέον, οι τρεις βραχονησίδες νοτιοανατολικά του νησιού περιλαμβάνονται επίσης στον ιστορικό τόπο με όριο την ακτογραμμή τους, ως αναπόσπαστο τμήμα του φυσικού τοπίου των πέντε όρμων.

Αναφορικά με το ζήτημα της αποκατάστασης του κηρυγμένου κτηριακού αποθέματος του νησιού, επισημαίνεται ότι τα αρμόδια Όργανα του ΥΠΠΟ θα εξετάσουν τυχόν μελέτη αποκατάστασης και ανάδειξης των κτηρίων, με βάση τις διατάξεις του ν. 4858/2021 και με πρωταρχικό γνώμονα τη διατήρηση της ιστορικότητας και των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών του νησιού.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Πίνακας Αποδεκτών:

1. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα
2. Βουλευτή κα Έλενα Ακρίτα
3. Βουλευτή κ. Ευάγγελο Αποστολάκη
4. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Αυλωνίτη
5. Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα
6. Βουλευτή κ. Γεώργιο Γαβρήλο
7. Βουλευτή κ. Χρήστο Γιαννούλη
8. Βουλευτή κα Ρένα Δούρου
9. Βουλευτή κα Νίνα Κασιμάτη
10. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μπάρκα
11. Βουλευτή κ. Θεόφιλο Ξανθόπουλο
12. Βουλευτή κ. Γεώργιο Παπαηλιού
13. Βουλευτή κ. Πέτρο Πατπά
14. Βουλευτή κα Γιώτα Πούλου
15. Βουλευτή κ. Ιωάννη Σαρακιώτη
16. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου
17. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ψυχογιό

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΓΔΑΜΤΕ
4. ΔΙΠΚΑ
5. ΔΒΜΑ
6. ΔΣΑΝΜ
7. ΔΠΑΝΣΜ
8. ΕΦΑ Κυκλάδων
9. ΥΝΜΤΕ Αττικής, Ανατ. Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων